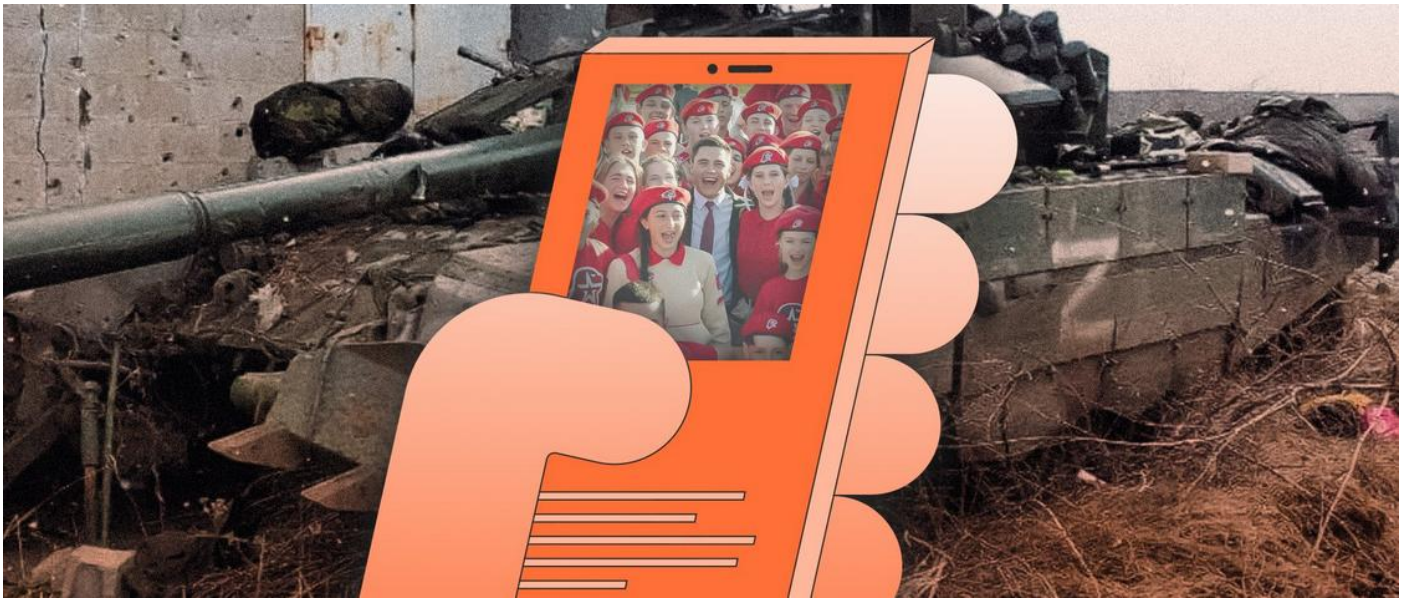
PŘETVÁŘENÍ RUSKÉ MLÁDEŽE: JAK KREML VYTVÁŘÍ VÁLEČNÉ INFLUENCERY

https://ovd.info/en/2025/07/08/reshaping-russian-youth-how-kremlin-creates-wartime-influencers?

Ian Garner je odborný asistent na Centru pro studia totalitarismu při Institutu Pileckého ve Varšavě. Je autorem knih *Z Generation: Into the Heart of Russia's Fascist Youth* a editorem publikace *Russia and Modern Fascism: New Perspectives on the Kremlin's War against Ukraine*. Specializuje se na ruskou vojenskou propagandu a kulturu.

Allyson Edwards je odborná asistentka globálních dějin a mezinárodních vztahů na Bath Spa University. Zabývá se militarizací ruské mládeže, vlasteneckou výchovou a politickým (zne)užíváním historické paměti.

Od plnohodnotné invaze na Ukrajinu v únoru 2022 ruský stát dramaticky zintenzivnil své úsilí o formování myslí a loajality svých nejmladších občanů. Tento boj o srdce a mysli se však nevede pouze na bojištích nebo prostřednictvím státem kontrolované televize.

Probíhá i každý den prostřednictvím pečlivě sestaveného obsahu sdíleného na sociálních sítích, kde může stát oslovovat mladé Rusy nepřetržitým proudem sdělení, participativních aktivit a poutavých příspěvků. Kreml stále více využívá běžné sociální interakce a digitální kulturu jako nástroj, jak mladé občany nenápadně přivádět k militarismu – k podpoře armády a k přesvědčení, že Rusko je obráncem proti západnímu ohrožení – v době, kdy jsou ještě příliš mladí na to, aby chápali, o co jde.

Nejméně od počátku 2010. let ruský stát pod vedením Vladimira Putina najímá a platí influencery – popové a rapové hvězdy, hudebníky a další známé osobnosti – aby šířili obsah online. Prostřednictvím tohoto programu si režim klade za cíl rozšířit prokremelská sdělení po celém „Runetu", tedy ruském internetu, a zasáhnout mladé „digitální domorodce" – klíčovou demografickou skupinu, která se ukázala být obecně skeptická k oficiálním sdělením a vykazuje mimořádně nízkou míru důvěry vůči státu.

Influenceři, kteří nejsou zjevně spojeni s Putinovým režimem, občas šíří nenápadné proruské zprávy na svých profilech. Tato strategie možná nezískala generaci před rokem 2022, ale pomohla normalizovat sdílení prokremelských postojů na nečekaných místech.

V nedávném výzkumu, který jsme provedli na sociální síti Telegram, jsme ukázali, že stát se pokusil vytvořit nový typ influencera tím, že přetvořil profily otevřeně prokremelských a státem podporovaných osobností tak, aby působily jako zábavné, přitažlivé a interaktivní prostory údajně otevřené diskuzi a účasti. Od roku 2022 se státní program influencerů stal otevřenějším a mnohem výrazněji militaristickým jak ve svých cílech, tak v obsahu.

Při zkoumání více než tisíce příspěvků dvou influencerů na sociálních sítích, Nikity Nagorného a Olgy Zanko, jsme zjistili něco pozoruhodného. Oba reprezentují mládežnické organizace spojené se státem: Nagornyj, osmadvacetiletý olympijský gymnasta s armádou sledujících na různých platformách, stál v čele Mládežnické armády (Junarmija) a nyní je členem vedení hnutí *Dviženije Pervych* (Hnutí prvních); zatímco čtyřiatřicetiletá Zanko, poslankyně Dumy od roku 2021, založila organizaci *Dobrovolníci vítězství* (*Volontery Pobedy*). Oba si založili účty na Telegramu krátce před invazí na Ukrajinu v roce 2022 a dnes mají tisíce sledujících.

Nikita Nagornyy signing autographs at the Youth Army event, 2022 / Photo: Youth Army social media

Na první pohled jejich profily vypadají neškodně. Vlna memů, selfíček, interaktivních anket a videí zve sledující, aby se zapojili do života Zanko a Nagorného, jejichž každodenní činnosti – od setkání s celebritami a politiky po luxusní večeře v restauracích – jsou detailně popsány. Pod přívětivou fasádou se však skrývá systematické úsilí o normalizaci militarizace, oběti a bezvýhradné loajality ke státu. Mladí lidé jsou nenápadně vedeni k postojům a chování, které odrážejí agresivní politiku Kremlu vůči Ukrajině a Západu.

Nagornyj je obzvláště zdatný v používání technik influencerů. Čtyřnásobný olympijský medailista spojuje svůj status sportovní celebrity s vlasteneckým poselstvím – bez námahy kombinuje inspirativní sportovní příspěvky, jako jsou videa, kde dělá přemety v tělocvičně, jede na kole po sluncem zalitých ruských cestách nebo trénuje s bojovníky, se subtilním, ale silným militaristickým obsahem. Jeho profil často představuje vlastenectví a povinnost vůči státu jako životní styl: sportovní úspěchy a osobní rozvoj jsou hladce propleteny s vlasteneckou symbolikou.

Sledující jsou například vyzýváni, aby se zapojili do fitness výzev – pro své zdraví a zároveň proto, aby napodobili samotného Nagorného. Účastí mohou dosáhnout nejen jeho fyzické kondice, ale i společenského statusu. A jak říká sám Nagornyj, být součástí kolektivu znamená stát se „super klukem“. Mladí Rusové jsou tak jemně vedeni k tomu, aby považovali občanskou odpovědnost a sebezapření za žádoucí; a jejich naplnění je tak snadné jako klepnutí na obrazovku telefonu.

Olga Zanko postrádá Nagorného fotogeničnost, ale spoléhá na svůj status poslankyně za Jednotné Rusko, který jí dodává autoritu a vážnost. Prostřednictvím příspěvků plných morálních apelů a emotivních výzev rámuje vlastenectví jako občanskou povinnost, kolektivní oběť a aktivní účast na státem podporovaných projektech, které údajně pomáhají vysídleným osobám z Donbasu.

V jednom příspěvku na Telegramu Zanko chválí mladého ruského vojáka jménem Dima, který během krátké dovolené vykládal humanitární pomoc. Tento čin podle ní představuje „pravé vlastenectví“ vyjádřené osobní obětí a kolektivní solidaritou. Díky líbivému vizuálnímu stylu sociálních sítí a osobnímu, emotivnímu tónu Zanko se takové sdělení výrazně liší od strnulé, stárnoucí televizní propagandy Putinova režimu.

Nagornyj i Zanko vyzývají své sledující k účasti na humanitárních iniciativách podporujících ruské kroky na Ukrajině a takové zapojení charakterizují jako spontánní a nezištné. Ve skutečnosti jsou však všechny možnosti účasti přísně vymezeny státem schválenými hranicemi.

„Skvělí kluci“ následují své vůdce, lajkují, sdílí a komentují s nadšením. Mohou zmínit Nagorného nebo Zanko ve svých příspěvcích, ale skutečná politická aktivita – debata, nesouhlas či i jen neutrální zkoumání – tu místo nemá.

Stejně tak oba influenceři manipulují s historickou pamětí, zejména s odkazem na druhou světovou válku, aby posílili loajalitu a představy o hrdinství. Státní všudypřítomné odkazy na „Velkou vlasteneckou válku“ se zde odrážejí: mladí lidé jsou vybízeni k účasti na paměťových projektech, jako je rozdávání svatojiřských stužek – dnes přetvořených do symbolu pro-válečného písmene „Z“ – nebo k pouhému sledování putinovských propagandistických filmů jako aktu současného vlastenectví. Účast na vojensko-historické „zábavě“ je přepsána jako životní styl mladých Rusů. A tato „zábava“ je následně zneužívána k ospravedlnění a normalizaci současné agrese.

Olga Zanko in the State Duma with a St. George ribbon in the shape of the letter Z on her lapel. 2022 / Photo: er-gosduma.ru

Tyto telegramové kanály znepokojivě vykreslují válečné vlastenectví jako tmel, zábavný a atraktivní, ale zároveň vylučují každého, kdo by mohl pochybovat nebo se odchýlit od stanovených norem. Mladí lidé, kteří se nezúčastní fyzicky ani digitálně těchto vlasteneckých rituálů, riskují, že budou nepřímo označeni za outsidery nebo dokonce – v duchu agresivní protiextremistické rétoriky režimu – za potenciální zrádce.

Toto binární rozdělení – na dobré patrioty a nepatriotické outsidery – slouží k potlačení jakéhokoli zárodku odporu či nezávislého myšlení mezi ruskou mládeží. Síla davu se projevuje online, kde mladí vidí jiné mladé, jak se snaží stát „skvělými kluky“ po vzoru svých idolů. Kreml tak omezuje myšlenkové obzory ruské mládeže. Politická angažovanost se stává synonymem poslušnosti vůči státu, zatímco nezávislé myšlení je tiše vytlačováno.

Strategie militarizace ruské mládeže prostřednictvím Telegramu ukazuje vývoj digitálního autoritářství. Jemná, ale neustálá sdělení normalizují vojenské ideály, činí z válečných témat něco přirozeného, neškodného a dokonce žádoucího. Tím vytvářejí prostředí, v němž se skutečná vojenská služba, až ji stát nevyhnutelně vyžádá, bude jevit jako logické nebo dokonce žádoucí pokračování vlastenecké povinnosti zakořeněné od dětství.

Ruské strategie digitálního vlivu tak nejen rozšiřují dosah propagandy – jejich cílem je aktivně přetvářet identitu mladých lidí a vštěpovat autoritářské hodnoty do každodenního života. Tím, že stírají hranici mezi dobrovolnou občanskou angažovaností a povinným vlastenectvím a že propagandu prostupují jazykem a estetikou online kultury mládeže, stát okrádá mladé Rusy o skutečnou politickou autonomii.

Boj za lidská práva v dnešním Rusku proto nespočívá pouze v odhalování represí nebo poukazování na zneužívání moci, ale také v odhalování nenápadného rozkladu svobody prostřednictvím digitální propagandy. Telegramové kanály Nagorného a Zanko ukazují mocný mechanismus státní kontroly. Tím, že tyto strategie odhalujeme a analyzujeme, můžeme lépe pomoci ruské mládeži – využitím relativně otevřeného digitálního prostoru k nabídnutí alternativních vizí občanské angažovanosti, kritického myšlení a skutečné svobody.